

Стичінська О.О.

УДК 330.1:330.322

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ТА ІНШИХ ВИДІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

Анотація. Виконано аналіз взаємозв'язку інвестиційної, фінансової, промислової, податкової, соціальної та екологічної державної політики. Встановлено вплив інвестиційної політики на розвиток промисловості та прийняття рішень у сфері соціальних відносин. Виявлено регулюючу роль податкової та фінансової політики у розвитку інвестиційних процесів країни та вплив екологічної складової державної політики на вибір напрямків удосконалення інвестиційної політики.

Ключові слова: інвестиційна політика, інвестиційні процеси, соціальна, екологічна, фінансова та промислова політика.

Аннотация. Выполнен анализ взаимосвязи инвестиционной, финансовой, промышленной, налоговой, социальной и экологической государственной политики. Установлено влияние инвестиционной политики на развитие промышленности и принятие решений в сфере социальных отношений. Выявлена регулирующая роль налоговой и финансовой политики в развитии инвестиционных процессов в стране и влияние экологической составляющей государственной политики на выбор направлений совершенствования инвестиционной политики.

Ключевые слова: инвестиционная политика, инвестиционные процессы, социальная, экологическая, финансовая и промышленная политика.

Summary. The relationship between investment, financial, industrial, fiscal, social and environmental public policy was analyzed. The effect of the investment policy for industrial development and decision making in the field of social relations was found. The regulatory role of fiscal and monetary policies in the investment process was identified and the impact of the environmental component of public policies on ways to improve the investment policy was found.

Keywords: investment policy, investment processes, social, ecological, financial and industrial policy.

Інвестиції за своєю сутністю виступають потужним джерелом оновлення виробництва та економічного зростання країни, ефективним засобом підвищення конкурентоспроможності товарів як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках, розширення експорту та укріплення позицій країн на міжнародній арені. Крім того, вони сприяють залученню нових технологій і зайнятості населення. Проте інвестиційні процеси багато в чому залежать від особливостей розвитку державної політики в цілому, курсу розвитку економіки, напрямків формування соціальних, фінансових та інших відносин у суспільстві.

Місце та роль інвестиційної політики у загальній політиці держави розглянуто у роботах таких вчених, як Г. Александер, Ю. Андрієнко, Д. Бейли, І. Бланк, В. Бодров, Л. Борщ, О. Вовчак, В. Геєць, У. Гладка, О. Кириченко, Г. Мазур, Т. Майорова, І. Михасюк, Л. Пельтек, Н. Присяжнюк, К. Ткаченко К. Хассетт, Ф. Шарп та ін. Проте не повністю невизначеними залишилися зв'язки інвестиційної політики з іншими сферами розвитку держави. Тому мета роботи – визначити взаємозв'язок та взаємозалежності розвитку інвестиційної та інших видів державної політики.

Інвестиційна політика є своєрідною серцевиною політики держави, тобто вона знаходиться у тісному взаємозв'язку з іншими сферами діяльності держави та, навіть, визначає їх (рис. 1).

Так, державна інвестиційна політика пов'язана і впливає на державну соціальну політику, оскільки саме в рамках державної інвестиційної політики визначаються ті сектори національної економіки, які потребують підтримки та інвестування. А розвиток зазначених секторів визначає можливість збереження у них та навіть утворення нових робочих місць.

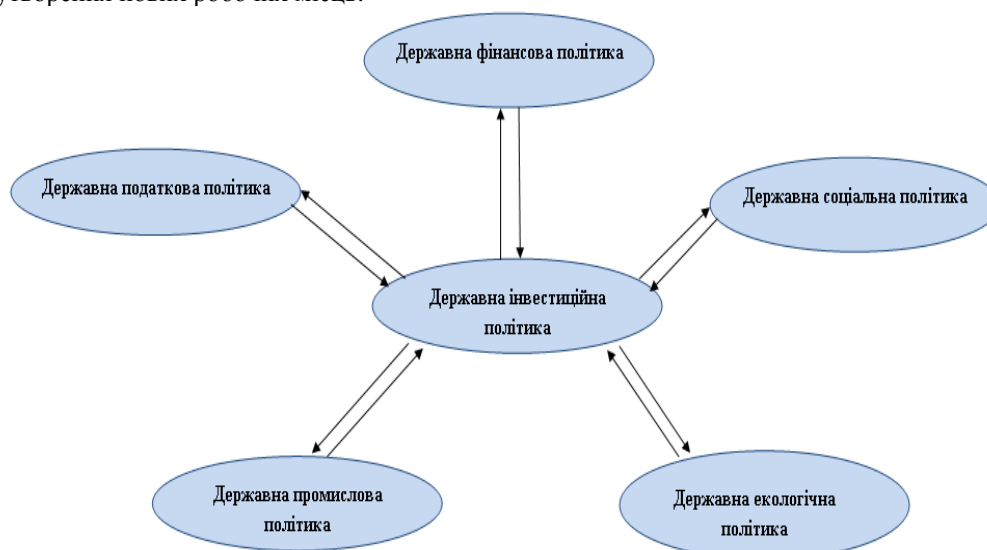

Рис. 1. Роль та зв'язок інвестиційної політики з іншими напрямками державної політики

В свою чергу, високий рівень зайнятості не тільки сприятиме отриманню населенням постійного доходу у вигляді легальної заробітної платні у теперішньому часі, але і появи більшої впевненості у майбутньому внаслідок того, що частина цієї заробітної платні у вигляді відрахувань на соціальні заходи повернеться до них у формі підвищених (порівняно з мінімально гарантованим державою рівнем) пенсійних виплат. Також більша зайнятість населення і, відповідно, менший рівень безробіття сприятиме зниженню соціальної напруги в суспільстві і рівня злочинності [1, 201, 207].

Соціальна політика може мати вплив на інвестиційну політику, це може проявлятися в інвестуванні державою коштів в інфраструктуру міст та всієї країни, будівництво житла для соціально незахищених категорій громадян. Це також сприятиме поліпшенню соціального клімату та добробуту суспільства, що, у свою чергу, може стимулювати попит на товари коротко та довгострокового використання і, опосередковано, стимулювати процес виробництва таких товарів в країні і інвестування відповідних підприємств, що їх випускають [5].

Всебічна і беззастережна підтримка державою інвестиційних проектів, орієнтованих на ресурснопереробну, ресурснодобувну, хімічну, металургійну та інші забруднюючі довілля галузі негативно позначатиметься як на якості природних ресурсів країни, так і на стані здоров'я нації. Саме тому в останні роки навіть у докладах Організації Об'єднаних Націй [2, 3] рекомендується враховувати екологічну складову з метою зниження рівня забруднення та запобігання заповідання довілля незворотної шкоди внаслідок реалізації недостатньо обґрунтованих в цьому сенсі інвестиційних проектів.

У суспільстві не лише однієї країни, а навіть на глобальному рівні настав той час, коли усвідомлено необхідність створення умов для розповсюдження «чистих» технологій та застосування стратегій заохочення «чистих інвестицій» [2, 12]. Проте на даний час більшість країн світу не включає інвестиції, що могли б мати позитивний вплив на довілля, до своєї національної інвестиційної політики та у стратегію заохочення інвестиційної діяльності [2], що представляється суттєвим недоліком. В той час як врахування ролі та значення таких інвестицій природоохоронного характеру стало би значним кроком вперед у підвищенні добробуту суспільства не лише у теперішньому, але і у майбутньому. Саме це мається на увазі під двостороннім зв'язком між державними інвестиційною політикою та екологічною політикою.

Зв'язок між державною інвестиційною та державною податковою політикою слід розуміти так: якщо метою держави є посилення інвестиційної активності, то це може бути зроблено за допомогою податкової політики. Тобто, податкова політика є своєрідним інструментом впливу на рішення економічних агентів щодо здійснення інвестицій та визначення їх масштабу. Інвестиційні податкові кредити, інвестиційні резервні фонди, прискорена амортизація вже протягом значного періоду часу використовуються державами світу для створення сприятливих умов для інвестування [4, 1]. Проте встановлення надто високих ставок податків, відмова від надання пільгового періоду оподаткування тощо може негативно позначитися на привабливості окремих інвестиційних проектів, секторів економіки та навіть всієї країни для вітчизняних та іноземних інвесторів.

Щодо зв'язку між державною економічною політикою, державною фінансовою політикою та інвестиційною політикою слід зазначити, що державна економічна політика (складовими якої є також фінансова та інвестиційна політика [5, 6]) спрямована на сприяння розвитку країни; водночас, реалізація інвестиційних проектів, які характеризуються високим рівнем доходності, або мають велике соціальне значення, дозволяє генерувати нові джерела для інвестицій не лише у короткостроковій, але і у більш віддаленій перспективі. Це обумовлено тим, що у макроекономічному аспекті інвестиційна діяльність є процесом закладання майбутнього економіки країни – тому, чим більші обсяги інвестицій у поточному році, тим більший може бути обсяг ВВП країни в майбутньому періоді [6].

Крім того, у межах фінансової політики здійснюються державні інвестиції в ключові галузі економіки і визначаються заходи для залучення капіталів вітчизняних та іноземних приватних інвесторів, а також кредитів міжнародних валютно-кредитних і фінансових організацій [7].

На сучасному етапі промисловість України є провідним сектором національної економіки, а державна промислова політика набуває особливої актуальності, оскільки від того, наскільки коректно вона розбудована, залежатиме розвиток промисловості та її конкурентоспроможність не лише на вітчизняному, а й на міжнародному ринках [8]. Проте орієнтація на підтримку таких галузей промисловості, які не відповідають глобальним тенденціям (наприклад, постійна державна підтримка виробництва паровозів, в той час як розпочалося виробництво швидкісних потягів) може стати причиною кризових явищ в економіці країни. Саме тому необхідним є постійний зв'язок між інвестиційною та промисловою політикою, що дозволить своєчасно визначити пріоритети в розвитку промисловості і створити режим найбільшого сприяння перспективним галузям і підприємствам.

Слід зазначити, що подальша глобалізація обумовлює необхідність залучення до національної економіки прямих іноземних інвестицій (ПІІ). Проте у цій сфері також спостерігається посилення взаємного зв'язку між інвестиційною та промисловою політиками не лише на національних, але і на міжнародних рівнях.

Так, на національному рівні це проявляється у розробці конкретних положень, що стосуються регулювання інвестиційної діяльності, у адресному впливі на визначені типи інвестицій або конкретні категорії іноземних інвесторів для стимулювання промислового розвитку, у забезпеченні стимулів для інвестицій в конкретних галузях промисловості, видах діяльності або регіонах, а також у спрощенні процесу інвестування відповідно до стратегій промислового розвитку.

Таким чином, встановлено, що інвестиційна політика щільно пов'язана з іншими видами політики держави і не може розвиватися самостійно, оскільки існують взаємозалежності, що регулюють розвиток

інвестиційних процесів в країні у відповідності з напрямками формування соціальної, екологічної, фінансової та промислової політики.

Джерела та література:

1. Андриенко Ю. В. В поисках объяснения роста преступности в России в переходный период : криминометрический подход / Ю. В. Андриенко // Экономический журнал высшей школы экономики. – 2001. – Т. 5. – № 2. – С. 194-220.
2. Доклад о мировых инвестициях, 2010 год. Обзор. Инвестиции в низкоуглеродную экономику // ООН : Конференция Организации Объединенных Наций по торговле и развитию (Нью-Йорк, Женева). – 2010. – 70 с.
3. World investment report 2012 : towards a new generation of investment policies // UN : UNCTAD (New York and Geneva). – 2012. – 239 p.
4. Hassett K. A. Tax policy and investment / K. A. Hassett, R.G. Hubbard // NBER : NBER working paper series. – 1996. – № 5683. – 65 p.
5. Присяжнюк Н. В. Державна інвестиційна політика України / Н. В. Присяжнюк // Сталий розвиток економіки: науково-виробничий журнал. – 2010. – № 3. – С. 165-169.
6. Кириченко О. А. Антикризова інвестиційна політика України / О. А. Кириченко, О. І. Харченко // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 1. – С. 64-74.
7. Мазур Г. О. Особливості державної інвестиційної політики України / Г. О. Мазур // Економіка ринкових відносин. – 2008. – № 2. – С.77-84.
8. Пельтек Л. В. Державна промислова політика як інструмент державного впливу на розвиток економіки України / Л. В. Пельтек // Науковий вісник Академії муніципального управління : Серія «Управління». – Вип. 4(10). Державне управління та місцеве самоврядування / [за заг. ред. В. К. Присяжнюка, В. Д. Бакуменка]. – К. : Видавничо-поліграфічний центр Академії муніципального управління. – 2009. – С. 128–136.

Сульма А.И.

УДК 338.24

ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ СУЩНОСТИ НАДЕЖНОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Аннотация. В статье отражены основные характеристики понятия "надежность". Определены основные направления изучения надежности предприятия на современном этапе развития экономики. Рассматриваются подходы к определению сущности понятия "надежность предприятия". На основании проведенного исследования было уточнено понятие "надежность деятельности предприятия".

Ключевые слова: надежность, система, процесс, деятельность предприятия.

Анотация. У статті відображено основні характеристики поняття "надійність". Визначено основні напрями вивчення надійності підприємства на сучасному етапі розвитку економіки. Розглянуто підходи до визначення сутності поняття "надійність підприємства". На підставі проведеного дослідження було уточнено поняття "надійність діяльності підприємства".

Ключові слова: надійність, система, процес, діяльність підприємства.

Summary. The article presents the main characteristics of the concepts of "reliability". Defined core directions of the study of the reliability of the enterprise at the present stage of development of the economy. Describes approaches to defining the essence of "the reliability of the enterprise". On the basis of the research was a concept of "reliability of activity of the undertaking".

Keywords: reliability, system, process, activity of the enterprise.

Постановка проблеми. Трансформационные процессы в отечественной экономике, связанные с политической нестабильностью, рыночными колебаниями, мировым финансовым кризисом, динамичность развития большинства сфер деятельности, ужесточение конкуренции и неопределенность внешней среды требуют от предприятий обеспечения надежности своей деятельности. При таких условиях растет осознанная потребность комплексного исследования и обеспечения надежности деятельности предприятия, которая является одним из факторов повышения конкурентоспособности предприятия, необходимым условием развития и повышения эффективности его деятельности.

Анализ последних исследований и публикаций. В настоящее время изучению различных аспектов надежности предприятия посвящено большое количество исследований, среди которых можно выделить работы таких ученых как: Е. А. Архиповой [1], С. А. Винокуровой [2], В. Н. Егорова, Д. И. Коровина [3, 4], В. Г. Елиферова, В. В. Репина [5], В. Н. Кабанова, С. Н. Михайлова [6], Ю. А. Львова, Г. В. Платовой, О. С. Канивец [7], А. Я. Малышевой [8], Е. Ю. Меркуловой [9], А. А. Рябцевой [11], Р. А. Тимофеева [12], В. М. Труханова [12], Ю. А. Шумиловой [14] и др. Однако, в экономической литературе не выработан единый подход к определению сущности надежности деятельности предприятия. Одни авторы выделяют физическую сущность надежности, другие – экономическую, третьи говорят о надежности, как об идеальном и труднодостижимом условии функционирования систем, таким образом, остается открытым для дискуссий вопрос о сущности надежности деятельности предприятия.